

VANHEMPIEN HUONEENTAULU

Tietoa sosiaalisessa mediassa esiintyvien ilmiöiden ymmärtämiseen sekä neuvoja keskustelun tueksi

Suurin osa lapsista ja nuorista käyttää internetiä ja sosiaalista mediaa päivittäin. Kun vanhemmat tuntevat sosiaalisen median hyödyt ja haitat, he osaavat opastaa lapsiaan sen käytössä. Keskustele lapsesi kanssa sosiaalisen median käytöstä ja ole valmis myös kuuntelemaan.

- @ **Tutustu** sosiaaliseen mediaan ja sen hyviin puoliin. Sosiaalinen media tukee lapsen oppimista ja mahdollistaa pääsyn tiedon lähteille.
- @ **Rohkaise** sosiaalisen median käyttöön: sen kautta voi saada ystäviä ja vertaistukea sekä löytää uusia kiinnostuksen kohteita
- @ **Suojele** lastasi internetin haitallisilta sisällöiltä
- @ **Puutu** kiusaamiseen
- @ **Tunnista** verkossa tapahtuva seksuaalinen häirintä
- @ **Opeta** lapsellesi mediataitoja

@ Tutustu sosiaaliseen mediaan ja sen hyviin puoliin. Sosiaalinen media tukee lapsen oppimista ja mahdollistaa pääsyn tiedon lähteille.

- Sosiaalisen median käyttö tukee lapsen luku- ja kirjoitustaitoa. Internet on muuttanut kirjoittamisen luonnetta, merkitystä ja kirjoitustiheyttä. Digitaaliset välineet antavat runsaasti motivaatiota kirjoittamiseen erityisesti nuorille. (Euroopan komissio 2012.)
- Tiedon hankkiminen on verkossa nopeaa, monipuolista ja helppoa.

@ Rohkaise sosiaalisen median käyttöön: sen kautta voi saada ystäviä ja vertaistukea sekä löytää uusia kiinnostuksen kohteita

- Moni nuori löytää verkon kautta uusia ystäviä. Keskustelupalstat ja chatit ovat tärkeitä kanavia kokea hyväksyntää ja yhteenkuuluvaisuutta. (MLL 2012.)
- Keskustelee lapsesi kanssa, missä tilanteissa omat yhteystiedot voi kertoa uusille tuttavuuksille.
- Jos lapsesi haluaa tavata netissä kohtaamansa henkilön, ole mukana ensimmäisessä tapaamisessa. (PeLa 2011.)
- Lapsi ja nuori voi rakentaa minäkuvaansa turvallisesti keskustelupalstojen ja chattien kautta. Palaute muilta verkon käyttäjiltä on nopeaa ja avointa. Näin nuori saa ehdotuksia oman käyttäytymisen ja persoonallisuuden muovaamiseksi. (Tossavainen 2008.)
- Verkossa on mahdollista saada erityisasiantuntemusta ja vertaistukea vaikeisiin asioihin, esimerkiksi vanhempien päihdeongelmasta puhumiseen, omaan terveyteen, kasvuun tai kehitykseen liittyviin kysymyksiin. (Parikka & Saukko 2012.)

@ Suojele lastasi internetin haitallisilta sisällöiltä

- Lapsi ottaa mediasta aineksia tunne-elämäänsä ja maailmankuvansa muodostamiseen. Lapsi saattaa eksyä kehitystasoonsa nähden haitalliseen materiaaliin, kuten väkivaltaan, pornoon tai pelottaviin uutiskuviiin ennen kuin kykenevät käsittelemään niitä. Vanhemman tehtävä on valvoa lasten internetin käyttöä. (EU Kids Online.)

@ Puutu kiusaamiseen

- Kiusaamista ovat haukkuminen tai uhkaavat viestit, toisten tietojen ja valokuvien levittäminen, toisen tiedoilla esiintyminen ja salasanojen huijaaminen. (MLL.)

- Netissä tapahtuva kiusaaminen voi levitä muihin elämänpireihin, kuten kouluun. Vastaavasti koulukiusaaminen voi jatkua netissä.
- Jos lastasi kiusataan netissä, tallenna viestit, keskustelut ja kuvat. Laita kiusaajat estolistalle. Kerro lapsellesi ettei kiusaamisviesteihin kannata vastata. Kirjaa kaikki saatavilla oleva tieto ja ota yhteyttä sivuston ylläpitoon ja tarvittaessa poliisiin. (MLL.) Jos kiusaaminen on lähtöisin koulusta, käsittele asia henkilökunnan kanssa.

@ Tunnista verkossa tapahtuva seksuaalinen häirintä

- Verkossa liikkuu aikuisia, jotka etsivät lapsia ja nuoria hyväksikäyttötarkoituksessa. Tämä houkutteluksi kutsuttu toiminta voi kestää pitkiä aikoja. Sillä pyritään voittamaan lapsen luottamus. (PeLa 2011.)
- Verkossa tapahtuvasta lapsen seksuaalisesta häirinnästä tulee aina ottaa yhteyttä poliisiin. (PeLa 2011.)

@ Opeta lapsellesi mediataitoja

- Mediataitohien kuuluu mm. sosiaalisen median käytöstävät, yksityisyyden rajojen luominen, kriittiset tulkintataidot, tekijänoikeuslait, tietoturva sekä tiedon suodattamisen taito. (Opetushallitus; Mediakasvatusseura)
- Opeta lastasi harkitsemaan millaista tekstiä, kuvia tai muuta sisältöä julkaisee itsestään tai ystävistään, vaikka toimisi pelkän nimimerkin turvin. (MEKU.)
- Auta lasta tarkastelemaan sosiaalisen median lähteitä kriittisesti ja ymmärtämään ettei kaikki mediassa nähty ole todellista.

➤ **Lähteet**

Euroopan komission lukutaitopolitiikka ja luku- ja kirjoitustaitoa käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän raportti 2012.

EU Kids Online –raportti 2013. www.eukidsonline.net

Kankkonen, M., Peura, J., Suutarla, A. & Veikkolainen A.: Mediakasvatuksen työkirja. Tukea vanhemmille –aineisto. Työkirjan on tuottanut MLL:n Joka kodin konstit –projekti 2003–2006.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto: www.mll.fi/nuortennetti/kiusaaminen

Mannerheimin Lastensuojeluliitto: www.mll.fi/vanhempainnetti/tukivinkit/nuori_on_yksinainen
Mediakasvatusseura: www.mediakasvatus.fi/node/6809

Mediataitokoulu MEKU: www.mediataitokoulu.fi/tietopankki

Opetushallitus: www.edu.fi/materiaaleja_ja_tyotapoja/tvt_opetuksessa/mika_ihmeen_sosiaalinen_media/hyvät_toimintatavat

Parikka, H. & Saukko, M. 2012: Lasten suojele ja digitaalinen media. Tietoa ja näkökulmia ammattilaisille ja kasvattajille.

Pelastakaa Lapset ry 2011: Lasten kokema seksuaalinen häirintä ja hyväksikäyttö internetissä. K-Print.

Tossavainen, T. 2008: Nuoret, pelit ja netti. Kirja lasten ja nuorten netinkäytöstä, pelaamisesta ja verkkoyhteisöllisyydestä. www.nettiguru.fi/kirja.pdf